

938

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 14 września 1999 r.

w sprawie wyróżniania żołnierzy, pododdziałów i oddziałów wojskowych.

Na podstawie art. 12 i 16 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. Nr 141, poz. 944 i Nr 160, poz. 1083) zarządza się, co następuje:

daniaministerstwu Obrony Narodowej (Dz. U. Nr 29, poz. 267).

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje tytułów honorowych nadawanych żołnierzom oraz wzory odznak tych tytułów,
- 2) przełożonych uprawnionych do wyrażania uznania żołnierzom,
- 3) szczegółowe warunki i tryb udzielania żołnierzom wyróżnień oraz wyrażania im uznania,
- 4) sposób prowadzenia i przechowywania karty wyróżnień żołnierza,
- 5) rodzaje tytułów honorowych nadawanych pododdziałom i oddziałom wojskowym oraz warunki i tryb ich nadawania, a także wzory odznak tytułów honorowych.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 19 lutego 1993 r. o znakach Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 34, poz. 154 i z 1995 r. Nr 150, poz. 731),
- 2) ustawie o dyscyplinie wojskowej — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 4 września 1997 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. Nr 141, poz. 944 i Nr 160, poz. 1083),
- 3) równorzędnym stanowisku służbowym — należy przez to rozumieć odpowiednio stanowisko, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 grudnia 1998 r. w sprawie określenia równorzędnych stanowisk służbowych przełożonych dyscyplinarnych oraz stanowisk służbowych równorzędnych lub wyższych od stanowisk żołnierzy, w stosunku do których może być wszczęte postępowanie dyscyplinarne (Dz. U. z 1999 r. Nr 3, poz. 15),
- 4) dowódcy jednostki wojskowej — należy przez to rozumieć również szefa, komendanta lub dyrektora komórki i jednostki organizacyjnej albo przedsiębiorstwa państwowego, o których mowa w § 3 ust. 1 i § 5 statutu Ministerstwa Obrony Narodowej, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lutego 1999 r. w sprawie na-

Rozdział 2

Rodzaje tytułów honorowych nadawanych żołnierzom, wzory odznak tych tytułów oraz przełożeni uprawnieni do wyrażania uznania żołnierzom

§ 3. Żołnierzom mogą być nadawane tytuły honorowe:

- 1) „Wzorowy Żołnierz”,
- 2) „Wzorowy Marynarz”,
- 3) „Wzorowy Podchorąży”,
- 4) „Wzorowy Kadet”,
- 5) „Wzorowy Szef Pododdziału”,
- 6) „Wzorowy Dowódca”,
- 7) „Zasłużony Pilot Wojskowy”.

§ 4. 1. Odznakę tytułu honorowego „Wzorowy Żołnierz” stanowi owalny wieniec laurowy, otwarty w górnej części, o wymiarach 45 x 45 mm. Na wieńcu są umieszczone dwa skrzyżowane karabiny oraz orzeł z głowicy sztandaru jednostki wojskowej, według wzoru określonego w art. 15 ust. 3 ustawy, spoczywający na puszcze, wykonane z metalu o barwie brązu. Na puszcze jest umieszczony złożony monogram „WŻ”.

2. Wzór odznaki „Wzorowy Żołnierz” stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Odznakę tytułu honorowego „Wzorowy Marynarz” stanowi owalny wieniec laurowy, otwarty w górnej części, o wymiarach 45 x 45 mm. Na wieńcu są umieszczone orzeł z głowicy sztandaru jednostki wojskowej oraz kotwica przepleciona liną kotwiczną zwiniętą w kształcie litery „S”, stanowiąca element orła marynarki wojennej, według wzoru określonego w art. 7 ust. 2 i art. 15 ust. 3 ustawy, spoczywające na puszcze; wykonane z metalu o barwie brązu. Na puszcze jest umieszczony złożony monogram „WM”.

2. Wzór odznaki „Wzorowy Marynarz” stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 6. 1. Odznakę tytułu honorowego „Wzorowy Podchorąży” stanowi owalny wieniec laurowy, otwarty w górnej części, o wymiarach 45 x 45 mm. Odznaka jest wykonana z metalu. Na srebrzonym wieńcu są umiesz-

czone, srebrzone i oksydowane, orzeł z głowicy sztandaru jednostki wojskowej, według wzoru określonego w art. 15 ust. 3 ustawy, oraz biało emaliowana puszka ze wstęgami emaliowanymi w barwach narodowych, na której jest umieszczony złożony monogram „WP”.

2. Wzór odznaki „Wzorowy Podchorąży” stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 7. 1. Odznakę tytułu honorowego „Wzorowy Kadet” stanowi owalny wieniec laurowy, otwarty w górnej części, o wymiarach 45 x 45 mm. Odznaka jest wykonana z metalu. Na wieńcu o barwie brązu są umieszczone srebrzony i oksydowany orzeł z głowicy sztandaru jednostki wojskowej, według wzoru określonego w art. 15 ust. 3 ustawy, oraz biało emaliowana puszka ze wstęgami emaliowanymi w barwach narodowych, na której jest umieszczony złożony monogram „WK”.

2. Wzór odznaki „Wzorowy Kadet” stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 8. 1. Odznakę tytułu honorowego „Wzorowy Szef Pododdziału” stanowi owalny wieniec laurowy, otwarty w górnej części, o wymiarach 45 x 45 mm. Odznaka jest wykonana z metalu. Na złożonym wieńcu są umieszczone srebrzony i oksydowany orzeł z głowicy sztandaru jednostki wojskowej, według wzoru określonego w art. 15 ust. 3 ustawy, oraz biało emaliowana puszka ze wstęgami emaliowanymi w barwach narodowych, na której jest umieszczony złożony monogram „WS”.

2. Wzór odznaki „Wzorowy Szef Pododdziału” stanowi załącznik nr 5 do rozporządzenia.

§ 9. 1. Odznakę tytułu honorowego „Wzorowy Dowódca” stanowi owalny wieniec laurowy, otwarty w górnej części, o wymiarach 45 x 45 mm. Odznaka jest wykonana z metalu. Na złożonym wieńcu są umieszczone srebrzony i oksydowany orzeł z głowicy sztandaru jednostki wojskowej, według wzoru określonego w art. 15 ust. 3 ustawy, oraz biało emaliowana puszka, na której jest umieszczony złożony monogram „WD”. Po obu stronach puszką są umieszczone skrzyżowane szablą wz. 76 z buławą, srebrzone i oksydowane, otoczone wstęgą emaliowaną w barwach narodowych.

2. Wzór odznaki „Wzorowy Dowódca” stanowi załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 10. 1. Odznakę tytułu honorowego „Zasłużony Pilot Wojskowy” stanowi podwójny pierścień, okolony złożonym wieńcem z liści laurowych i dębowych. Wewnątrz pierścienia na polu z błękitnej emalii jest umieszczony srebrzony i oksydowany orzeł z oznaki specjalności pilota, trzymający w dziobie złożoną rzymską liczbę I, II lub III, oznaczającą nadanie tytułu honorowego po raz pierwszy, drugi lub trzeci. Między pierścieniami na otoku z białej emalii jest umieszczony napis „ZASŁUŻONY PILOT WOJSKOWY”. Na dole odznaki, pośrodku na tle wieńca i pierścienia, jest umieszczona w obramowaniu koloru srebrnego szachownica lotnicza z emalii białej i czerwonej, według wzoru określonego w art. 22 ust. 2 ustawy. Pierścień i napis są

wykonane z metalu srebrzonego i oksydowanego. Średnica odznaki wynosi 45 mm, średnica zewnętrznego pierścienia — 38 mm, a pierścienia wewnętrznego — 24 mm, szerokość każdego z pierścieni i obramowania szachownicy wynosi 1,5 mm; bok szachownicy ma 9 mm, liczba rzymska ma 5 mm wysokości i 2,5 mm szerokości.

2. Wzór odznaki „Zasłużony Pilot Wojskowy” stanowi załącznik nr 7 do rozporządzenia.

§ 11. Odznaki, o których mowa w § 4 ust. 1, § 5 ust. 1, § 6 ust. 1, § 7 ust. 1, § 8 ust. 1, § 9 ust. 1 i § 10 ust. 1, są oznaczone na odwrocie odrębnym numerem oraz przypinane na zakrętkę.

§ 12. 1. Do wyrażania żołnierzom uznania jest uprawniony przełożony zajmujący stanowisko służbowe:

- 1) dowódcy kompanii lub równorzędne albo wyższe — listem gratulacyjnym,
- 2) dowódcy batalionu lub równorzędne albo wyższe — pismem pochwalnym ze zdjęciem żołnierza na tle:
 - a) flagi rodzaju Sił Zbrojnych, do którego należy jednostka wojskowa, a jeżeli jednostka wojskowa nie wchodzi w skład rodzaju Sił Zbrojnych — flagi wojsk lądowych, z zastrzeżeniem pkt 3 lit a),
 - b) znaku dowódcy okrętu, proporca marynarki wojennej, flagi lotnisk (lądowisk) marynarki wojennej, bandery pomocniczych jednostek pływających marynarki wojennej i bandery wojennej — w zależności od rodzaju jednostki wojskowej Marynarki Wojennej,
- 3) dowódcy jednostki wojskowej, odpowiednio:
 - a) pismem pochwalnym ze zdjęciem żołnierza na tle sztandaru jednostki wojskowej, a jeżeli jednostce wojskowej nie został nadany sztandar — flagi rodzaju sił zbrojnych, na zasadach określonych w pkt 2 lit. a),
 - b) wpisaniem imienia i nazwiska żołnierza oraz jego zastug do kroniki jednostki wojskowej,
 - c) tytułem honorowym „Wzorowy Żołnierz” i „Wzorowy Marynarz”,
 - d) tytułem honorowym „Wzorowy Dowódca” i „Wzorowy Szef Pododdziału” — dowódców oraz szefów pododdziałów wojskowych wchodzących w skład jednostki wojskowej,
- 4) komendanta akademii wojskowej, z zastrzeżeniem pkt 5, oraz komendanta wyższej szkoły oficerskiej — tytułem honorowym „Wzorowy Podchorąży”,
- 5) komendanta wydziału w Wojskowej Akademii Technicznej — tytułem honorowym „Wzorowy Podchorąży”,
- 6) komendanta centrum szkolenia — tytułem honorowym „Wzorowy Kadet”.

2. Minister Obrony Narodowej wyraża żołnierzom uznanie w formie:

- 1) listu gratulacyjnego,
- 2) pisma pochwalnego ze zdjęciem żołnierza na tle flagi Ministra Obrony Narodowej,
- 3) wpisania imienia i nazwiska żołnierza oraz jego zasług do „Księgi Honorowej Ministra Obrony Narodowej”,
- 4) nadania tytułu honorowego „Zasłużony Pilot Wojskowy”.

Rozdział 3

Szczegółowe warunki i tryb udzielania żołnierzom wyróżnień oraz wyrażania im uznania

§ 13. Wyróżnienie żołnierza powinno nastąpić w jak najkrótszym czasie od spełnienia warunków określonych w § 14.

§ 14. 1. Żołnierz może być wyróżniony:

- 1) pochwałą — w szczególności za bardzo dobre wykonanie zadania służbowego,
- 2) urlopem krótkoterminowym — w szczególności za uzyskanie wyróżniających wyników w służbie lub wykonywanie dodatkowych zadań wykraczających poza zwykłe obowiązki służbowe,
- 3) nagrodą rzeczową — w szczególności za dokonanie czynu świadczącego o męstwie lub odwadze, uzyskanie bardzo dobrych wyników w dowodzeniu i szkoleniu albo wzorowe wykonanie innych zadań służbowych lub zadania służbowego,
- 4) białą bronią — w szczególności za dokonanie szczególnego czynu albo za szczególne osiągnięcie lub wybitny dorobek zawodowy w służbie wojskowej,
- 5) wcześniejszym mianowaniem na kolejny stopień wojskowy — w szczególności za uzyskanie wybitnych osiągnięć w służbie wojskowej.

2. Szczegółowe warunki i tryb udzielania żołnierzom nagród pieniężnych w formie wyróżnienia określają odrębne przepisy.

§ 15. 1. Urlop krótkoterminowy w wymiarze do 5 dni może obejmować nie więcej niż jeden dzień ustawowo wolny od pracy, a w wymiarze powyżej 5 dni — nie więcej niż dwa dni ustawowo wolne od pracy.

2. Żołnierzom należy umożliwić wykorzystanie urlopu krótkoterminowego nie później niż w ciągu miesiąca od dnia udzielenia tego wyróżnienia, a w uzasadnionych przypadkach — nie później niż w ciągu dwóch miesięcy. Na wniosek wyróżnionego żołnierza urlop krótkoterminowy może być przez niego wykorzystany w dwóch częściach lub łącznie z innym urlopem.

§ 16. 1. Wyróżnienia białą bronią udzielają: Minister Obrony Narodowej, Szef Sztabu Generalnego i dowódca rodzaju Sił Zbrojnych.

2. Dedykację graweruje się na głowni szabli wz. 76 lub kordzika, zamieszczając stopień wojskowy, imię i nazwisko wyróżnionego (w trzecim przypadku gramatycznym), napis: „Za osiągnięcia w służbie wojskowej”, stanowisko przełożonego udzielającego wyróżnienia i datę udzielenia wyróżnienia. Żołnierz, któremu udzielono wyróżnienia, otrzymuje białą broń wraz z pochwą.

§ 17. 1. Nagród rzeczowych udzielają, z zastrzeżeniem § 18—20, przełożeni zajmujący stanowisko służbowe dowódcy jednostki wojskowej, jeżeli dla tego stanowiska służbowego przewidziano w etacie stopień etatowy nie niższy niż majora (komandora podporucznika) albo wyższe stanowisko służbowe — żołnierzom pełniącym służbę w tej jednostce wojskowej, z wyjątkiem swoich zastępców.

2. Dowódcom jednostek wojskowych i ich zastępcom oraz żołnierzom pełniącym służbę w jednostkach wojskowych, których dowódcy nie posiadają uprawnień określonych w ust. 1, nagród rzeczowych udzielają przełożeni tych dowódców.

3. Przełożeni, o których mowa w ust. 1, są uprawnieni do udzielania nagród rzeczowych również żołnierzom oddelegowanym lub odbywającym praktykę oraz żołnierzom pełniącym służbę w podległych im jednostkach wojskowych.

§ 18. 1. Nagród rzeczowych udzielają żołnierzom zawodowym wyznaczonym do pełnienia służby poza granicami państwa:

- 1) w składzie polskich kontyngentów wojskowych wydzielonych z Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do misji specjalnych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych oraz w kwaterach głównych, dowództwach i sztabach tych misji — przełożeni, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 września 1998 r. w sprawie pełnienia służby poza granicami państwa przez żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 127, poz. 840),
- 2) jako obserwatorzy wojskowi lub osoby posiadające status obserwatora wojskowego w misjach specjalnych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych — właściwi przełożeni narodowi sprawujący nad nimi bezpośredni merytoryczny nadzór.

2. Minister Obrony Narodowej udziela nagród rzeczowych żołnierzom:

- 1) wyznaczonym na stanowiska służbowe:
 - a) w polskich przedstawicielstwach wojskowych przy organizacjach międzynarodowych,
 - b) w polskich przedstawicielstwach wojskowych przy międzynarodowych dowództwach wojskowych,
 - c) bezpośrednio w strukturach organizacji międzynarodowych i międzynarodowych dowództw wojskowych,

d) w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych, w ataszatach wojskowych i w urzędach konsularnych,

2) pełniącym służbę poza granicami państwa w misjach specjalnych organizacji międzynarodowych lub sił wielonarodowych albo bezpośrednio w strukturach organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych dowództw wojskowych, na podstawie indywidualnych kontraktów.

§ 19. Żołnierzom skierowanym do odbywania szkolenia za granicą nagród rzeczowych udziela Dyrektor Departamentu Kadr Ministerstwa Obrony Narodowej.

§ 20. Nagród rzeczowych udzielają również:

- 1) żołnierzom pozostającym bez przydziału służbowego — organ wojskowy, w którego dyspozycji pozostają żołnierze,
- 2) żołnierzom wyznaczonym na stanowiska służbowe w jednostkach organizacyjnych poza resortem obrony narodowej — organ wojskowy, któremu żołnierze podlegają z tytułu pełnienia czynnej służby wojskowej.

§ 21. Uprawniony przełożony, podejmując decyzję o udzieleniu nagrody rzeczowej, określa wartość nagrody w granicach środków finansowych posiadanych na ten cel.

§ 22. 1. O udzielenie żołnierzowi wyróżnienia w przypadku, o którym mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o dyscyplinie wojskowej, występuje się drogą służbową.

2. Wyższy przełożony, do którego wpłynął wniosek o udzielenie żołnierzowi wyróżnienia, złożony przez przełożonego nieuprawnionego do udzielenia danego wyróżnienia, w przypadku odmowy udzielenia wyróżnienia zawiadamia pisemnie wnioskodawcę.

§ 23. Udzielenie wyróżnienia powinno mieć charakter uroczysty. Szczegółowy sposób udzielenia żołnierzom wyróżnienia białą bronią oraz wcześniejszym mianowaniem na kolejny stopień wojskowy określa ceremoniał wojskowy.

§ 24. Żołnierzowi może być wyrażone uznanie w formie:

- 1) listu gratulacyjnego — w szczególności za wyróżnienie się w wykonywaniu zadań służbowych lub w wykonaniu zadania służbowego, uzyskanie bardzo dobrych wyników w dowodzeniu, szkoleniu i nauce w szkole wojskowej lub podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, a także za szczególne osiągnięcia w związku z jubileuszem pełnienia służby wojskowej,
- 2) pisma pochwalnego ze zdjęciem żołnierza na tle sztandaru jednostki wojskowej lub znaku rodzaju Sił Zbrojnych — w szczególności za wyróżniające pełnienie służby wojskowej, w tym zwłaszcza w związku z przeniesieniem do pełnienia służby

w innej jednostce wojskowej lub zwolnieniem z czynnej służby wojskowej,

3) wpisania imienia i nazwiska żołnierza oraz jego zasług do kroniki jednostki wojskowej — w szczególności za ukończenie z pierwszą lokatą szkoły wojskowej, dokonanie szczególnego czynu w służbie wojskowej, a także wybitny dorobek zawodowy w związku z jubileuszem służby wojskowej, z przeniesieniem do pełnienia służby w innej jednostce wojskowej lub zwolnieniem z czynnej służby wojskowej.

§ 25. 1. O wyrażenie uznania żołnierzowi w formie:

- 1) listu gratulacyjnego — występuje do dowódcy kompanii lub równorzędnego pododdziału:
 - a) przełożony zajmujący stanowisko służbowe dowódcy drużyny lub równorzędne — drogą służbową,
 - b) przełożony zajmujący stanowisko służbowe dowódcy plutonu lub równorzędne,
- 2) pisma pochwalnego ze zdjęciem żołnierza na tle:
 - a) znaku rodzaju Sił Zbrojnych, z zastrzeżeniem lit. c) — przełożeni występują drogą służbową do dowódcy batalionu lub równorzędnego pododdziału lub w przypadku, o którym mowa w § 12 ust. 1 pkt 3 lit. a), do dowódcy jednostki wojskowej,
 - b) sztandaru jednostki wojskowej lub wpisaniem imienia i nazwiska żołnierza oraz jego zasług do kroniki jednostki wojskowej — przełożeni występują drogą służbową do dowódcy jednostki wojskowej,
 - c) flagi Ministra Obrony Narodowej — dowódca jednostki wojskowej występuje drogą służbową do Ministra Obrony Narodowej.

2. Przełożony uprawniony do wyrażenia uznania w formie listu gratulacyjnego lub pisma pochwalnego ze zdjęciem żołnierza na tle znaku rodzaju Sił Zbrojnych może wystąpić o jego dokonanie przez wyższego przełożonego.

3. Wyrażenie uznania w przypadku, o którym mowa w:

- 1) ust. 1 pkt 1 — następuje w drodze wystosowania listu gratulacyjnego,
- 2) ust. 1 pkt 2 — stwierdza się w rozkazie dziennym lub specjalnym albo decyzji.

§ 26. 1. Żołnierzowi może być nadany tytuł honorowy:

- 1) „Wzorowy Żołnierz” lub „Wzorowy Marynarz” — w szczególności za bardzo dobre wykonywanie zadań służbowych i osiąganie bardzo dobrych wyników w szkoleniu przez szeregowych i podoficerów zasadniczej służby wojskowej oraz nadterminowej zasadniczej służby wojskowej, którzy odbyli co najmniej 6 miesięcy służby wojskowej,

- 2) „Wzorowy Podchorąży” — w szczególności za uzyskanie, po zakończeniu IV semestru studiów w akademii wojskowej i wyższej szkole oficerskiej, średniej oceny nie niższej niż 4,51 (bez niedostatecznych ocen semestralnych) i bardzo dobre wykonywanie obowiązków służbowych,
- 3) „Wzorowy Kadet” — w szczególności za ukończenie pierwszego roku nauki w szkole chorążych z oceną średnią nie niższą niż 4,51 i bardzo dobre wykonywanie obowiązków służbowych,
- 4) „Wzorowy Szef Pododdziału” — w przypadku:
 - a) zajmowania stanowiska służbowego co najmniej 2 lata,
 - b) uzyskania przynajmniej II klasy specjalisty wojskowego,
 - c) wyróżniania się w wykonywaniu obowiązków służbowych, w szczególności z zakresu logistycznego zabezpieczenia zadań realizowanych przez pododdział, zapewnianiu żołnierzom warunków socjalnych i należytego im uposażenia, umundurowania i wyekwipowania, dbałości o porządek wojskowy, sprzęt wojskowy i inne mienie, a także wyróżniania się zdyscyplinowaniem i dobrym przykładem dla innych żołnierzy,
- 5) „Wzorowy Dowódca” — w przypadku wyróżniania się w dowodzeniu oraz zajmowania:
 - a) co najmniej rok stanowiska służbowego dowódcy drużyny lub działonu, załogi albo sekcji,
 - b) co najmniej 2 lata stanowiska służbowego dowódcy plutonu lub klucza, obsługi i innego dowódcy, szefa, kierownika, jeżeli dla tego stanowiska służbowego przewidziano w etacie stopień etatowy porucznika, dowódcy kompanii lub baterii i klucza, jeżeli dla tego stanowiska służbowego przewidziano w etacie stopień etatowy kapitana, dowódcy okrętu III i IV rangi, komendanta placówki Żandarmerii Wojskowej oraz dowódcy batalionu lub dywizjonu i eskadry, dowódcy grupy okrętów III i IV rangi, dowódcy okrętu II rangi, komendanta wydziału Żandarmerii Wojskowej

— jeżeli dowodzony pododdział osiąga bardzo dobre wyniki w szkoleniu.

2. Żołnierzowi może być nadany tytuł honorowy:

- 1) „Wzorowy Podchorąży” — nie więcej niż dwukrotnie, a ponowne nadanie tytułu honorowego może nastąpić po upływie co najmniej roku od poprzedniego nadania,
- 2) „Wzorowy Szef Pododdziału” — nie więcej niż trzykrotnie, a kolejne nadanie tytułu honorowego może nastąpić po upływie co najmniej dwóch lat od poprzedniego nadania,
- 3) „Wzorowy Dowódca” — nie więcej niż trzykrotnie, a kolejne nadanie tytułu honorowego może nastąpić po upływie co najmniej roku od poprzedniego nadania.

§ 27. 1. Tytułem honorowym „Zasłużony Pilot Wojskowy” wyraża się uznanie wybitnie zasłużonym pilotom za wzorową służbę w lotnictwie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności za duży wkład w jego rozwój, umocnienie gotowości bojowej i szkolenie kadr lotniczych.

2. Tytuł honorowy „Zasłużony Pilot Wojskowy” może być również nadany pilotom wojskowym, którzy dokonali bohaterskiego czynu związanego z wykonywaniem lotu.

3. Tytuł honorowy „Zasłużony Pilot Wojskowy” może być nadany żołnierzowi nie więcej niż trzykrotnie, a kolejne nadanie tytułu honorowego w przypadkach, o których mowa w ust. 1, może nastąpić po upływie co najmniej trzech lat od poprzedniego nadania.

§ 28. 1. Z wnioskiem o nadanie tytułu honorowego, o którym mowa w § 3 pkt 1—6, występuje drogą służbową:

- 1) dowódca plutonu lub równorzędnego pododdziału — o nadanie tytułu honorowego „Wzorowy Żołnierz”, „Wzorowy Marynarz”, a także „Wzorowy Dowódca” dla żołnierzy zajmujących stanowisko służbowe dowódcy drużyny lub działonu, załogi albo sekcji,
- 2) dowódca kompanii lub równorzędnego pododdziału — o nadanie tytułu honorowego „Wzorowy Podchorąży” i „Wzorowy Kadet”, a także „Wzorowy Szef Pododdziału” i „Wzorowy Dowódca” dla żołnierzy zajmujących stanowisko służbowe szefa pododdziału albo dowódcy plutonu lub klucza, obsługi i innego dowódcy, szefa, kierownika, jeżeli dla tego stanowiska służbowego przewidziano w etacie stopień etatowy porucznika,
- 3) dowódca batalionu lub równorzędnego pododdziału — o nadanie tytułu honorowego „Wzorowy Dowódca” dla żołnierzy zajmujących stanowisko służbowe dowódcy kompanii lub baterii i klucza, jeżeli dla tego stanowiska służbowego przewidziano w etacie stopień etatowy kapitana, dowódcy okrętu III i IV rangi, komendanta placówki Żandarmerii Wojskowej.

2. Nadanie tytułu honorowego „Wzorowy Dowódca” żołnierzowi, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, oraz żołnierzowi zajmującemu stanowisko służbowe dowódcy batalionu lub dywizjonu i eskadry, dowódcy grupy okrętów III i IV rangi, dowódcy okrętu II rangi, komendanta wydziału Żandarmerii Wojskowej, który jest bezpośrednio podporządkowany dowódcy jednostki wojskowej, nie wymaga wniosku.

3. Z wnioskiem o nadanie tytułu honorowego „Zasłużony Pilot Wojskowy” może występować, w każdym roku kalendarzowym, dowódca rodzaju Sił Zbrojnych, w terminie do dnia 31 maja.

4. Kwalifikowania kandydatów zgłoszonych do wyrażenia uznania tytułem honorowym „Zasłużony Pilot Wojskowy” dokonuje komisja, o której mowa w § 35

ust. 3, która przedkłada Ministrowi Obrony Narodowej propozycje kandydatur do dnia 15 lipca danego roku.

§ 29. 1. Wyrażenie uznania żołnierzowi powinno nastąpić w jak najkrótszym czasie od spełnienia warunków określonych w § 24 i 26.

2. Minister Obrony Narodowej nadaje tytuł honorowy „Zasłużony Pilot Wojskowy” z okazji Święta Lotnictwa.

§ 30. Wyrażenie uznania w przypadku, o którym mowa w:

- 1) § 28 ust. 1 i 2 — stwierdza się w rozkazie dziennym lub specjalnym albo decyzji,
- 2) § 28 ust. 3 — stwierdza się w decyzji Ministra Obrony Narodowej poprzedzającej obchody Święta Lotnictwa.

§ 31. 1. Żołnierz, któremu wyrażono uznanie w formie nadania tytułu honorowego, otrzymuje, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, odznakę tytułu oraz legitymację stwierdzającą uprawnienia do noszenia odznaki. Nadanie tytułu honorowego kolejny raz, odnotowuje się w legitymacji.

2. Żołnierz, któremu został nadany powtórnie tytuł honorowy „Wzorowy Podchorąży” lub „Wzorowy Szef Pododdziału” albo „Wzorowy Dowódca”, otrzymuje usztywnioną podkładkę pod odznakę tytułu, w kształcie owalnym i wymiarach 50 x 40 mm, wykonaną z tkaniny mundurowej.

3. W razie nadania tytułu honorowego „Wzorowy Szef Pododdziału” lub „Wzorowy Dowódca” po trzykroć, żołnierz otrzymuje podkładkę z obramowaniem o szerokości 2 mm koloru:

- 1) srebrnego — jeżeli nosi mundur wojsk lądowych lub wojsk lotniczych i obrony powietrznej,
- 2) złotego — jeżeli nosi mundur marynarki wojennej.

4. Wzory legitymacji odznak tytułów honorowych stanowią załącznik nr 8 do rozporządzenia.

§ 32. 1. Wyrażenie uznania powinno mieć charakter uroczysty.

2. Odznakę tytułu honorowego „Zasłużony Pilot Wojskowy” oraz jej legitymację wręcza Minister Obrony Narodowej lub jego przedstawiciel.

3. Szczegółowy sposób wręczania odznak tytułów honorowych oraz ich legitymacji w przypadkach, o których mowa w ust. 2 oraz w § 31 ust. 1—3, określa ceremonia wojskowa.

§ 33. W przypadku zagubienia lub uszkodzenia posiadanej odznaki tytułu honorowego lub jej legitymacji, według wzoru ustalonego w rozporządzeniu, przełożony uprawniony do nadawania odznaki może — na prośbę żołnierza — wydać nową odznakę za zwrotem

kosztów jej wytworzenia. Wydanie duplikatu legitymacji następuje nieodpłatnie.

§ 34. 1. W „Księdze Honorowej Ministra Obrony Narodowej” są dokumentowane zasługujące na najwyższe uznanie czyny, świadczące o szczególnej ofiarności i męstwie, oraz najszczytniejsze dokonania żołnierzy w umacnianiu obronności Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wpis do „Księgi Honorowej Ministra Obrony Narodowej” zawiera:

- 1) stopień wojskowy, imię i nazwisko oraz imię ojca żołnierza,
- 2) stanowisko służbowe żołnierza i miejsce pełnienia przez niego służby wojskowej,
- 3) opis zasług żołnierza,
- 4) fotografię żołnierza.

§ 35. 1. Z wnioskiem o wpisanie imienia i nazwiska żołnierza oraz jego zasług do „Księgi Honorowej Ministra Obrony Narodowej” może występować dowódca jednostki wojskowej.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, przedstawia się drogą służbową, nie później niż do dnia 31 maja każdego roku kalendarzowego.

3. Kwalifikowania kandydatów zgłoszonych do wyrażenia uznania wpisem do „Księgi Honorowej Ministra Obrony Narodowej” dokonuje komisja, powołana przez Ministra Obrony Narodowej.

4. Komisja, o której mowa w ust. 3, przedkłada Ministrowi Obrony Narodowej propozycje wyrażenia uznania wpisem do dnia 15 lipca danego roku.

§ 36. 1. Minister Obrony Narodowej wyraża uznanie w formie wpisania imienia i nazwiska żołnierza oraz jego zasług do „Księgi Honorowej Ministra Obrony Narodowej” w decyzji poprzedzającej obchody Święta Wojska Polskiego.

2. Podstawą wpisu do „Księgi Honorowej Ministra Obrony Narodowej” jest decyzja, o której mowa w ust. 1.

3. Kopię wpisu do „Księgi Honorowej Ministra Obrony Narodowej” przekazuje się jednostce lub instytucji wojskowej, w której uhonorowany pełni służbę wojskową, w celu wyeksponowania w sali tradycji lub innym honorowym miejscu jednostki lub instytucji wojskowej.

4. Żołnierze, którym wyrażono uznanie wpisem do „Księgi Honorowej Ministra Obrony Narodowej”, otrzymują dyplomy pamiątkowe.

5. Wręczenie dyplomów, o których mowa w ust. 4, odbywa się w Muzeum Wojska Polskiego w przededniu Święta Wojska Polskiego.

§ 37. 1. „Księgę Honorową Ministra Obrony Narodowej” prowadzi jednostka organizacyjna określona przez Ministra Obrony Narodowej.

2. „Księgę Honorową Ministra Obrony Narodowej” przechowuje się w Muzeum Wojska Polskiego.

Rozdział 4

Sposób prowadzenia i przechowywania karty wyróżnień żołnierza

§ 38. 1. Karty wyróżnień prowadzi się dla żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową, począwszy od dnia, w którym żołnierzowi zostało udzielone wyróżnienie lub wyrażone uznanie.

2. Oprócz danych, o których mowa w art. 11 ust. 2 ustawy o dyscyplinie wojskowej, w karcie wyróżnień żołnierza zamieszcza się:

- 1) numer i datę rozkazu lub decyzji albo oznaczenie i datę innego dokumentu oraz datę ustnego udzielenia żołnierzowi wyróżnienia albo wyrażenia uznania,
- 2) adnotacje o:
 - a) realizacji wyróżnienia udzielonego żołnierzowi lub wyrażonego mu uznania,
 - b) zapoznaniu żołnierza z kartą wyróżnień, o którym mowa w § 41.

3. Wzór karty wyróżnień żołnierza stanowi załącznik nr 9 do rozporządzenia.

§ 39. 1. Kartę wyróżnień żołnierza prowadzi w jednostce wojskowej:

- 1) dowódca kompanii lub równorzędnego pododdziału — dla podporządkowanych żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową, nadterminową zasadniczą służbę wojskową oraz przeszkolenie wojskowe i kandydatów na żołnierzy zawodowych,
- 2) osoba wyznaczona przez dowódcę jednostki wojskowej do prowadzenia spraw personalnych — dla żołnierzy zawodowych i żołnierzy odbywających nadterminową zasadniczą służbę wojskową, podporządkowanych przełożonemu zajmującemu stanowisko służbowe wyższe niż dowódca kompanii lub równorzędne.

2. Kartę wyróżnień żołnierza rezerwy prowadzi i przechowuje organ wojskowy właściwy, na podstawie odrębnych przepisów, do prowadzenia ewidencji wojskowej.

3. Kartę wyróżnień żołnierza zawodowego:

- 1) przeniesionego do dyspozycji — prowadzi się w dowództwie rodzaju sił zbrojnych lub w dowództwie okręgu wojskowego albo Departamencie Kadr Ministerstwa Obrony Narodowej,

- 2) przeniesionego do rezerwy kadrowej lub pełniącego służbę wojskową w jednostce organizacyjnej poza resortem obrony narodowej — prowadzi się w Departamencie Kadr Ministerstwa Obrony Narodowej.

§ 40. 1. Wyciąg z rozkazu lub decyzji albo inny dokument lub zawiadomienie o ustnym udzieleniu żołnierzowi wyróżnienia, a także o wyrażeniu uznania przekazuje się organowi wojskowemu lub osobie prowadzącej kartę wyróżnień żołnierza, w terminie 14 dni od jego wydania, sporządzenia lub dokonania.

2. Wpisu do karty wyróżnień żołnierza dokonuje się w terminie 7 dni od dnia otrzymania wiadomości o udzieleniu żołnierzowi wyróżnienia lub wyrażeniu uznania w sposób, o którym mowa w ust. 1.

§ 41. 1. Z kartą wyróżnień zapoznaje się:

- 1) żołnierza odbywającego zasadniczą służbę wojskową i kandydata na żołnierza zawodowego — raz w roku, na jego prośbę złożoną po upływie 6 miesięcy służby,
- 2) żołnierza odbywającego nadterminową zasadniczą służbę wojskową oraz żołnierza zawodowego — raz w roku, w miesiącu poprzedzającym opiniowanie okresowe, określone w odrębnych przepisach,
- 3) żołnierza zawodowego:
 - a) przeniesionego do dyspozycji lub rezerwy kadrowej — na jego prośbę, raz w roku, w którym został skierowany do wykonywania zadań służbowych, w miesiącu grudniu,
 - b) pełniącego służbę wojskową w jednostce organizacyjnej poza resortem obrony narodowej — raz w roku, w miesiącu poprzedzającym opiniowanie okresowe.

2. Z kartą wyróżnień zapoznaje się także żołnierza na co najmniej 14 dni przed przeniesieniem do innej jednostki wojskowej lub wyznaczeniem na inne stanowisko służbowe oraz na miesiąc przed zwolnieniem ze służby wojskowej.

3. Zapoznania z kartą wyróżnień dokonuje:

- 1) w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 1 i 2:
 - a) przełożony zajmujący stanowisko służbowe dowódcy plutonu lub równorzędne albo wyższe — podporządkowanego żołnierza odbywającego zasadniczą lub nadterminową zasadniczą służbę wojskową albo przeszkolenie wojskowe lub kandydata na żołnierza zawodowego,
 - b) bezpośredni przełożony — żołnierza zawodowego,
- 2) w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 3 — organ wojskowy, o którym mowa w § 39 ust. 3.

4. Osoba zapoznająca żołnierza z kartą wyróżnień sporządza i podpisuje adnotację o dokonaniu zapozna-

nia, zawierającą datę tej czynności. Czytelny podpis pod adnotacją, zawierający stopień wojskowy oraz imię i nazwisko, składa również żołnierz.

5. W razie odmowy lub niemożności złożenia podpisu przez żołnierza zapoznawanego z kartą wyróżnień, osoba, o której mowa w ust. 4, sporządza odpowiednią wzmiankę.

§ 42. 1. Kartę wyróżnień przechowuje się, z zastrzeżeniem ust. 2:

- 1) w kancelarii dowódcy kompanii lub równorzędnego pododdziału — żołnierzy, o których mowa w § 39 ust. 1 pkt 1,
- 2) w kancelarii jednostki wojskowej — żołnierzy zawodowych i żołnierzy odbywających nadterminową zasadniczą służbę wojskową, o których mowa w § 39 ust. 1 pkt 2,
- 3) w kancelarii organu wojskowego, o którym mowa w § 39 ust. 3 — żołnierzy zawodowych przeniesionych do dyspozycji, rezerwy kadrowej lub pełniących służbę wojskową w jednostkach organizacyjnych poza resortem obrony narodowej.

2. Karty wyróżnień dowódców jednostek wojskowych i ich zastępców przechowuje się w kancelarii dowództwa nadrzędnej jednostki wojskowej.

3. Karty wyróżnień żołnierzy zawodowych przeniesionych w stan nieczynny oraz żołnierzy zwolnionych z czynnej służby wojskowej i przeniesionych w stan spoczynku dołącza się do ich akt personalnych lub ewidencji wojskowej.

§ 43. Karty wyróżnień żołnierzy prowadzone na podstawie dotychczasowych przepisów przechowuje się łącznie z kartami wyróżnień żołnierzy prowadzonymi na podstawie przepisów rozporządzenia.

Rozdział 5

Rodzaje tytułów honorowych nadawanych pododdziałom i oddziałom wojskowym, wzory odznak tych tytułów oraz warunki i tryb ich nadawania

§ 44. 1. Pododdziałom wojskowym i oddziałom wojskowym mogą być nadawane tytuły honorowe:

- 1) „Wzorowy Pododdział” — plutonowi, kompanii i batalionowi lub równorzędnemu pododdziałowi,
- 2) „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej”:
 - a) batalionowi oraz dywizjonowi i eskadrze, nie wchodzącym w skład pułku lub brygady,
 - b) brygadzie lub pułkowi,
 - c) oddziałom wojskowym równorzędnym oddziałom, o których mowa w lit. a) i b).

2. Odznakę tytułu honorowego „Wzorowy Pododdział” stanowi, z zastrzeżeniem § 49 ust. 1, proporzec:

- 1) „Wzorowy Pododdział Wojsk Lądowych”,
- 2) „Wzorowy Pododdział Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej”,
- 3) „Wzorowy Pododdział Marynarki Wojennej”,
- 4) „Wzorowy Pododdział Żandarmerii Wojskowej”.

3. Pododdział wojskowy nie wchodzący w skład rodzaju Sił Zbrojnych, któremu został nadany tytuł honorowy, otrzymuje proporzec „Wzorowy Pododdział Wojsk Lądowych”.

§ 45. 1. Proporzec „Wzorowy Pododdział Wojsk Lądowych” składa się z płata i drzewca.

2. Płat proporca ma kształt prostokąta z tkaniny barwy zielonej na jego stronie głównej, a na stronie odwrotnej barwy białej; jeden bok proporca jest wszyty w białą skórę przymocowaną do drzewca pięcioma gwoździami z metalu koloru srebrnego po każdej stronie płata (drzewca); boki proporca, z wyjątkiem boku przytwierdzonego do drzewca, są obszyte frędzlą srebrną o długości 35 mm.

3. Na stronie głównej płata, pośrodku, znajduje się orzeł wojsk lądowych, według wzoru określonego w art. 5 ust. 2 ustawy, haftowany srebrnym szychem, korona, dziób i szpony orła są haftowane złotym szychem; wysokość orła, mierzona od tarczy amazonek do końca skrzydeł, wynosi 320 mm.

4. Na stronie odwrotnej płata, pośrodku, znajdują się dwie gałązki wawrzynu, ułożone w kształcie wieńca otwartego w górnej części, pośród których jest umieszczony w czterech wierszach napis „TOBIE OJCZYZNO ZAWSZE WIERNI”; wieńiec i napis są haftowane złotym szychem.

5. Drzewce proporca jest sporządzone z drewna toczonego; drzewce jest dwudzielne, połączone tuleją z metalu koloru srebrnego o długości 100 mm; na górnym końcu drzewca jest umieszczony grot, a na dolnym stopka z metalu koloru srebrnego; na drzewcu mogą być umieszczone gwoździe okolicznościowe koloru srebrnego.

6. Wzór proporca „Wzorowy Pododdział Wojsk Lądowych” stanowi załącznik nr 10 do rozporządzenia.

§ 46. 1. Proporzec „Wzorowy Pododdział Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej” składa się z płata i drzewca.

2. Płat proporca ma kształt prostokąta z tkaniny barwy błękitnej na jego stronie głównej, a na stronie odwrotnej barwy białej.

3. Na stronie głównej płata znajduje się orzeł lotnictwa wojskowego, według wzoru określonego w art. 6 ust. 2 ustawy.

4. Do opisu płata oraz drzewca proporca „Wzorowy Pododdział Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej” przepisy § 45 ust. 2—5 stosuje się odpowiednio.

5. Wzór proporca „Wzorowy Pododdział Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej” stanowi załącznik nr 11 do rozporządzenia.

§ 47. 1. Proporzec „Wzorowy Pododdział Marynarki Wojennej” składa się z płata i drzewca.

2. Płat proporca ma kształt prostokąta z tkaniny barwy granatowej na jego stronie głównej, a na stronie odwrotnej barwy białej; jeden bok proporca jest wszyty w białą skórę przymocowaną do drzewca pięcioma gwoździami z metalu koloru złotego po każdej stronie płata (drzewca); boki proporca, z wyjątkiem boku przytwierdzonego do drzewca, są obszyte frędzlą złotą o długości 35 mm.

3. Na stronie głównej płata, pośrodku, znajduje się orzeł marynarki wojennej, według wzoru określonego w art. 7 ust. 2 ustawy, haftowany srebrnym szychem; korona, dziób i szpony orła oraz kotwica i lina są haftowane złotym szychem, a wewnętrzne pole tarczy amazonek jest haftowane niebieskim szychem.

4. Do opisu płata proporca „Wzorowy Pododdział Marynarki Wojennej” przepisy § 45 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

5. Drzewce proporca jest sporządzone z drewna toczonego; drzewce jest dwudzielne, połączone tuleją z metalu koloru złotego o długości 100 mm; na górnym końcu drzewca jest umieszczony grot, a na dolnym stopka z metalu koloru złotego; na drzewcu mogą być umieszczone gwoździe okolicznościowe koloru złotego.

6. Wzór proporca „Wzorowy Pododdział Marynarki Wojennej” stanowi załącznik nr 12 do rozporządzenia.

§ 48. 1. Proporzec „Wzorowy Pododdział Żandarmerii Wojskowej” składa się z płata i drzewca.

2. Płat proporca ma kształt prostokąta z tkaniny barwy szkarłatnej na jego stronie głównej, a na stronie odwrotnej barwy białej.

3. Na stronie głównej płata, pośrodku, znajduje się hełm dywizjonu karabinierów konnych, którzy w latach 1830—1831 stanowili korpus żandarmerii, wsparty na pękających granatach, z podpinką ustylizowaną w literę „ZW” — będące elementami odznaki pamiątkowej Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej, określonej w odrębnych przepisach — haftowane srebrnym szychem; wysokość hełmu, mierzona od podpinkę, wynosi 320 mm.

4. Do opisu płata oraz drzewca proporca „Wzorowy Pododdział Żandarmerii Wojskowej” przepisy § 45 ust. 2—5 stosuje się odpowiednio.

5. Wzór proporca „Wzorowy Pododdział Żandarmerii Wojskowej” stanowi załącznik nr 13 do rozporządzenia.

§ 49. 1. Odznakę tytułu honorowego „Wzorowy Pododdział” nadanego pododdziałowi wojskowemu, który na podstawie odrębnych przepisów dziedziczy tradycje kawaleryjskie, stanowi buńczuk.

2. Ogon z włosia końskiego barwy czarnej, umieszczony w siatce jedwabnej z frędzlami z trójskrętnego sznurka koloru srebrnego, przymocowany do metalowej niklowanej kopułki zaopatrzonej u wierzchołka w kółko, jest zawieszony wraz z proporczykiem przy grocie lancy. Ogon jest zawieszony na metalowym niklowanym łańcuszku o liczbie siedmiu ogniw, zakończonym haczykiem w kształcie litery „S”; całkowita długość łańcuszka wynosi 95 mm.

3. Proporzec z tkaniny w barwach narodowych o długości 1200 mm i szerokości 350 mm jest zakończony dwoma językami na wolnym liku; głębokość wcięcia języków proporczyka jest równa jednej trzeciej jego długości.

4. Lanca metalowa niklowana o długości 2 700 mm ma grot o długości 300 mm oraz rękojeść, umieszczoną w odległości 1 150 mm od jej dolnego końca, oplecioną szarym sznurkiem na długości 200 mm. Przy górnej krawędzi rękojeści i dolnym końcu lancy są umieszczone rzemienie koloru brązowego. Na lancy mogą być umieszczone gwoździe okolicznościowe koloru srebrnego.

5. Wzór buńczuka stanowi załącznik nr 14 do rozporządzenia.

§ 50. 1. Umieszczone na tarczy herbowej: trójdzielna tarcza zwieńczona panoplium, banderola z dewizą i gwóźdź ozdobny stanowią elementy odznaki tytułu honorowego „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej”, przyznawanej oddziałowi wojskowemu.

2. Trójdzielna półkolistą tarcza, o długości 85 mm i szerokości 90 mm, obwiedziona wężym generalskim o szerokości 10 mm, tłoczonym w metalu srebrnym i oksydowanym jest umieszczona w centralnej części tarczy herbowej. Pośrodku lewego górnego niebiesko emaliowanego pola tarczy i prawego górnego granatowo emaliowanego pola tarczy o długości 30 mm i szerokości 33 mm oraz dolnego zielono emaliowanego, półkolistą zakończoną pola tarczy o długości 60 mm i szerokości 35 mm, są umieszczone odpowiednio orzeł lotnictwa wojskowego, orzeł marynarki wojennej i orzeł wojsk lądowych według wzoru określonego w art. 5 ust. 2, art. 6 ust. 2 i art. 7 ust. 2 ustawy, wykonane z metalu srebrnego i oksydowanego. Pośrodku zbiegających się krawędzi pół tarczy jest umieszczony inicjał „SZ RP”, wykonany z metalu srebrnego o wymiarach liter 15 x 30 mm.

3. Panoplium, wykonane z metalu srebrnego i oksydowanego oraz emalii, tworzą: sztandar jednostki wojskowej oraz skrzyżowane szable, lufy armatnie

i lance z proporczykami emaliowanymi w barwach narodowych. Na panoplium jest umieszczony orzeł z głowicy sztandaru jednostki wojskowej, według wzoru określonego w art. 15 ust. 3 ustawy, o wysokości 62 mm, spoczywający na puszce. Na puszce jest umieszczony w trzech rzędach napis „Minister Obrony Narodowej”.

4. Półkolista banderola z metalu srebrzonego i oksydowanego, zakończona falistymi proporczykami emaliowanymi w barwach narodowych, jest umieszczona poniżej tarczy w odległości 2 mm. Na banderoли jest umieszczona dewiza „BENE MERITUS PATRIAE”.

5. Tarcza herbowa o długości 150 mm, szerokości 210 mm i grubości 19 mm jest wykonana z drewna bukowego. Brzeg tarczy jest ścięty na szerokość 5 mm i wysokość 5 mm. Na tarczy, poniżej banderoли z dewizą, jest umieszczony gwóźdź ozdobny w kształcie tarczy o długości 20 mm i szerokości 27 mm, wykonany z metalu srebrzonego i oksydowanego. Na gwóźdźu są umieszczone grawerowane inicjały nazwy oddziału wojskowego, a poniżej nich liczba oznaczająca rok nadania tytułu honorowego. Na tarczy mogą być umieszczane — symetrycznie po obu stronach trójdzielnej półkolistej tarczy — gwóźdźe ozdobne, upamiętniające kolejne nadanie tytułu honorowego oddziałowi wojskowemu. Pośrodku odwrotnej strony tarczy jest umieszczona na zawiasie podstawka o długości 120 mm.

6. Wzór odznaki „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej” stanowi załącznik nr 15 do rozporządzenia.

§ 51. 1. Odznakę tytułu honorowego „Wzorowy Pododdział”, nadanego pododdziałowi wojskowemu, którą noszą jego żołnierze, stanowi odpowiednio:

1) miniaturka odznaki, będąca odwzorowaniem:

- a) strony głównej płata proporca „Wzorowy Pododdział Wojsk Lądowych”, określonego w § 45 ust. 2 i 3,
- b) strony głównej płata proporca „Wzorowy Pododdział Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej”, określonego w § 46 ust. 2—4,
- c) strony głównej płata proporca „Wzorowy Pododdział Marynarki Wojennej”, określonego w § 47 ust. 2—4,
- d) strony głównej płata proporca „Wzorowy Pododdział Żandarmerii Wojskowej”, określonego w § 48 ust. 2—4

— w kształcie powiewającego proporca, którego płat ma szerokość 16 mm i długość 25 mm, a drzewce ma długość 30 mm,

2) miniaturka buńczuka, wykonana z metalu srebrzonego i oksydowanego, o długości 10 mm i szerokości 3 mm, z emaliowanym w barwach narodowych powiewającym proporczykiem na lancy skierowanej ukośnie w prawą stronę, o wymiarach: długość — 15 mm, szerokość — 5 mm, głębokość wcięcia

— jedna trzecia długości; długość lancy wynosi 25 mm.

2. Odznaka tytułu honorowego „Wzorowy Pododdział”, którą noszą żołnierze pododdziału wojskowego, jest pokryta emalią koloru odpowiadającego barwie tkaniny płata głównego proporca, który odwzorowuje. Orzeł wojskowy znajdujący się na miniaturce odznaki, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a)—c), a także hełm dywizjonu karabinierów konnych umieszczony na miniaturce odznaki, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. d) — wysokości 12 mm oraz obramowanie w formie frędzli i drzewce odznaki noszonej przez żołnierzy pododdziału wojsk lądowych oraz wojsk lotniczych i obrony powietrznej lub Żandarmerii Wojskowej są wykonane z metalu srebrzonego i oksydowanego.

3. Elementy odznaki noszonej przez żołnierzy pododdziału marynarki wojennej są wykonane: orzeł marynarki wojennej o wysokości 12 mm — z metalu srebrzonego i oksydowanego, a stanowiąca jego część tarcza amazonek jest niebiesko emaliowana, kotwica i lina są wykonane z metalu złoczonego, drzewce — z metalu srebrzonego i oksydowanego, z tym że jego grot jest złoczone, obramowanie w formie frędzli — z metalu złoczonego.

§ 52. 1. Odznakę tytułu honorowego „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej”, którą noszą żołnierze oddziału wojskowego, stanowi wizerunek panoplium, określonego w § 50 ust. 3, z tym że puszka umieszczona na panoplium jest kancelowana. Odznaka ma długość 32 mm i szerokość 22 mm.

2. Odznaka tytułu honorowego „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej”, którą noszą:

- 1) żołnierze zawodowi — jest wykonana z metalu srebrzonego i oksydowanego oraz ma emaliowane w barwach narodowych proporczyki lanc,
- 2) żołnierze niezawodowi — jest wykonana z metalu srebrzonego i oksydowanego.

§ 53. 1. Odznaki tytułu honorowego „Wzorowy Pododdział” i „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej”, które noszą żołnierze pododdziału i oddziału wojskowego, są zapinane na sztyft.

2. Wzory odznak tytułu honorowego „Wzorowy Pododdział” i „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej”, noszonych przez żołnierzy, stanowią załącznik nr 16 do rozporządzenia.

§ 54. 1. Warunkiem nadania pododdziałowi lub oddziałowi wojskowemu tytułu honorowego za szczególne osiągnięcia w wykonywaniu zadań służbowych jest ich potwierdzenie w działalności kontrolno-rozliczeniowej, prowadzonej na podstawie odrębnych przepisów.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, tytuł honorowy nadaje się pododdziałowi lub oddziałowi wojskowemu raz w roku na okres jednego roku.

3. Warunki, o których mowa w ust. 2, nie mają zastosowania w przypadku nadawania tytułu honorowe-

go za szczególne osiągnięcia pododdziału lub oddziału wojskowego w czasie udziału w akcjach humanitarnych lub ratowniczych albo w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych.

§ 55. 1. Proporzec lub buńczuk tytułu honorowego „Wzorowy Pododdział” nadanego pododdziałowi wojskowemu spełniającemu warunki, o których mowa w § 54 ust. 1, jest przechodni, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Pododdział wojskowy, któremu został nadany trzykrotnie tytuł honorowy „Wzorowy Pododdział”, otrzymuje na własność jego proporzec lub buńczuk.

3. Pododdział wojskowy, któremu został nadany tytuł honorowy „Wzorowy Pododdział”, otrzymuje wraz z przechodnim proporcem lub buńczukiem gwóźdź okolicznościowy, zawierający grawerowane inicjały nazwy pododdziału, a poniżej nich liczbę oznaczającą rok nadania tytułu honorowego. Gwóźdź okolicznościowy umieszcza się na drzewcu proporca lub lancy buńczuka.

4. W razie uzyskania proporca lub buńczuka, który nie jest przechodni, przez kolejny pododdział wojskowy, wykonuje się dla tego pododdziału gwóźdź okolicznościowy upamiętniający poprzednie nadania tytułu honorowego. Przepis ust. 3 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

§ 56. 1. W przypadku, o którym mowa w § 54 ust. 1, tytuł honorowy „Wzorowy Pododdział” nadaje w drodze decyzji lub rozkazu specjalnego:

- 1) Minister Obrony Narodowej — nie więcej niż trzem pododdziałom nie wchodzącym w skład rodzaju Sił Zbrojnych,
- 2) Dowódca Wojsk Lądowych — nie więcej niż siedmiu pododdziałom z podporządkowanych mu jednostek wojskowych,
- 3) Dowódca Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej — nie więcej niż czterem pododdziałom z podporządkowanych mu jednostek wojskowych,
- 4) Dowódca Marynarki Wojennej — nie więcej niż dwóm pododdziałom z podporządkowanych mu jednostek wojskowych.

2. Minister Obrony Narodowej może nadać tytuł honorowy „Wzorowy Pododdział” także innemu pododdziałowi wojskowemu niż wymieniony w ust. 1:

- 1) pododdziałowi nie wchodzącemu w skład rodzaju Sił Zbrojnych — na wniosek Szefa Sztabu Generalnego, Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej lub innego przełożonego zajmującego stanowisko służbowe równorzędne dowódcy rodzaju Sił Zbrojnych,
- 2) pododdziałowi wchodzącemu w skład rodzaju Sił Zbrojnych — na wniosek dowódcy rodzaju Sił Zbrojnych.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 oraz w § 54 ust. 3, tytuł honorowy „Wzorowy Pododdział” nadaje, w drodze decyzji, Minister Obrony Narodowej.

4. Tytuł honorowy „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej” nadaje, w drodze decyzji, Minister Obrony Narodowej:

- 1) w przypadku, o którym mowa w § 54 ust. 1 — jednemu oddziałowi wojskowemu w rodzaju Sił Zbrojnych oraz oddziałowi nie wchodzącemu w skład rodzaju Sił Zbrojnych,
- 2) w przypadku, o którym mowa w § 54 ust. 3 — oddziałom wojskowym biorącym udział w akcjach humanitarnych lub ratowniczych albo w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych.

§ 57. 1. Wnioski o nadanie pododdziałom i oddziałom wojskowym tytułów honorowych, w uznaniu szczególnych osiągnięć w wykonywaniu zadań służbowych, składają w terminie do dnia 31 lipca danego roku:

- 1) dowódcy oddziałów — dla pododdziałów, drogą służbową, do Ministra Obrony Narodowej oraz Szefa Sztabu Generalnego, dowódców rodzajów Sił Zbrojnych, Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej lub innego przełożonego zajmującego stanowisko służbowe równorzędne dowódcy rodzaju Sił Zbrojnych,
- 2) Szef Sztabu Generalnego, dowódcy rodzajów Sił Zbrojnych oraz Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej — odpowiednio dla oddziałów nie wchodzących w skład rodzaju Sił Zbrojnych oraz podporządkowanych im oddziałów — do komisji, o której mowa w § 35 ust. 3.

2. Komisja przedkłada Ministrowi Obrony Narodowej propozycje nadania tytułu honorowego „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej” w terminie do dnia 15 września danego roku.

§ 58. 1. Minister Obrony Narodowej lub jego przedstawiciel albo dowódca rodzaju Sił Zbrojnych lub jego przedstawiciel dokonuje wręczenia proporca lub buńczuka i aktu jego nadania dowódcy pododdziału uhonorowanego tytułem „Wzorowy Pododdział” na uroczystym apelu. Żołnierzom uhonorowanego pododdziału odznaki tytułu wręcza dowódca oddziału.

2. Proporzec lub buńczuk towarzyszy pododdziałom w wystąpieniach z okazji świąt państwowych i wojskowych oraz w innych uroczystościach.

§ 59. 1. Dowódca oddziału wojskowego, któremu został nadany tytuł honorowy „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej”, otrzymuje jego odznakę i akt nadania podczas dorocznej odprawy kierowniczej kadry Sił Zbrojnych.

2. Odznakę „Znaku Honorowego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej” wręcza się wraz z futerałem, na którego wierzchu jest umieszczony pośrodku orzeł Ministerstwa Obrony Narodowej, według wzoru określonego

nego w odrębnych przepisach, o wysokości 50 mm, wykonany z metalu srebrzonego i oksydowanego.

3. W przypadku kolejnego nadania oddziałowi wojskowemu tytułu honorowego „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej”, jego dowódca otrzymuje wraz z aktem nadania tytułu gwóźdź okolicznościowy, o którym mowa w § 50 ust. 5.

4. Żołnierze oddziału wojskowego, któremu został nadany tytuł honorowy „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej”, otrzymują odznaki tytułu, na uroczystym apelu, od dowódcy oddziału.

§ 60. 1. Szczegółowy sposób obchodów uroczystości nadania tytułu honorowego „Wzorowy Pododdział” oraz tytułu honorowego „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej” określa ceremoniał wojskowy.

2. Żołnierze pełniący służbę wojskową w pododdziale lub oddziale, któremu został nadany tytuł honorowy, noszą odznakę tego tytułu przez okres, na jaki został on nadany.

§ 61. Na trzy tygodnie przed upływem okresu uprawnienia do posiadania proporca tytułu honorowego „Wzorowy Pododdział” dowódca oddziału, w którego skład wchodzi uhonorowany pododdział, wyznacza żołnierzy do asysty, która przekazuje proporzec jednostce organizacyjnej określonej przez Ministra Obrony Narodowej oraz dowódców rodzajów Sił Zbrojnych. Przekazanie proporca odbywa się w sposób uroczysty.

§ 62. 1. Proporzec lub buńczuk tytułu honorowego „Wzorowy Pododdział” przechowuje się w eksponowanym miejscu w pododdziale.

2. Odznakę tytułu honorowego „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej” przechowuje się w sali tradycji, izbie pamięci lub innym honorowym miejscu oddziału wojskowego.

3. W przypadku utraty lub zniszczenia proporca lub buńczuka tytułu honorowego „Wzorowy Pododdział”

bądź odznaki tytułu honorowego „Znak Honorowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej”, dowódca uhonorowanego pododdziału lub oddziału wojskowego powiadamia o ich okolicznościach przełożonego, który go nadał, oraz występuje o podjęcie decyzji o wykonaniu jego kopii.

4. W przypadku zagubienia lub uszkodzenia odznaki, o której mowa w § 51—53, dowódca oddziału wojskowego może — na prośbę żołnierza — wydać nową odznakę za zwrotem kosztów jej wytworzenia.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 63. 1. Żołnierz, któremu nadano wyróżniający tytuł i odznakę wzorowego żołnierza na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 maja 1963 r. o dyscyplinie wojskowej oraz o odpowiedzialności żołnierzy za przewinienia dyscyplinarne i za naruszenia honoru i godności żołnierskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 5, poz. 17 i z 1997 r. Nr 117, poz. 753), zachowuje dotychczasowe uprawnienia związane z tym wyróżnieniem.

2. Odznaki, o których mowa w ust. 1, nie podlegają wymianie na odznaki według wzoru określonego w § 4 ust. 2 i § 5 ust. 2.

3. W przypadku zagubienia lub uszkodzenia posiadanej odznaki, o której mowa w ust. 1, nie wydaje się odznaki według wzoru określonego w § 4 ust. 2 i § 5 ust. 2.

§ 64. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 3—11, § 12 ust. 1 pkt 3 lit. c), d) i pkt 4—6 oraz ust. 2 pkt 3 i 4, § 26—28, § 29 ust. 2, § 30 i 31, § 32 ust. 2 i 3, § 33—37 i § 44—63, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *J. Onyszkiewicz*